

Vanskelighed at afgøre det. Under Forhandlingerne om Loven i 1905—06 forsøgte man at finde et brugeligt Grænseskel mellem Begreberne større og mindre Landejendomme. Man opgav det, og jeg tror med Rette. Jeg finder heller ingen Anledning til at forny disse Forsøg, thi det maa anses for givet, at det er bedst, at det bliver overladt til Ministeriets Skøn. Hvad der er en større Landejendom i en Egn, maa regnes for mindre i en anden. Det er et Spørgsmaal, der maa afgøres under Hensyn til de stedlige Forhold og ikke kan være tjent med at skæres over een Kam hele Landet over.

Den vigtigste Ændring, der er indført her i Forslaget, er, at Renten, der efter den gældende Lov er 3 pCt., er forhøjet til 4 pCt. Laanet er afdragsfrit i de første 5 Aar, herefter begynder man at forrente og afdrage Laanet med $4\frac{3}{4}$ pCt., hvoraf 4 pCt. ere Rente af den til enhver Tid udestaaende Kapital, Resten Afdrag. Derved kommer man til omtrent samme Amortisationstid som efter den gældende Lov. Naar jeg har foreslaaet denne Ordning, er det under Hensyn til, at det i det forløbne Aar har vist sig, at den Rente, hvortil Laan kan opnaas, ikke blot for Danmarks Vedkommende, men for alle ligestillede, ja, man kan sige for alle Staters Vedkommende, har været i Opadgaende. Man er nødt til nu at regne med en Rente, der for Statens egne Laan i hvert Fald ikke kan sættes under $3\frac{3}{4}$ pCt., og naar der saa skal være noget at løbe paa baade med Hensyn til yderligere Opgang i Renten og til eventuelle Tab, vil det være rimeligt, naar Princippet skal være, at Staten skal holde sig paa den sikre Side, at sætte Renten til 4 pCt. Jeg har saa meget mindre fundet Betænkelighed derved, som det staar mig klart, at Statslaanefonden ikke i Længden vil kunne magte de Opgaver, som ere henviste til den og rimeligvis ogsaa i Fremtiden ville blive henviste til den, med den lave Udlaansrente, som nu er gældende. Jeg tror, vi maa, efterhaanden som Laanelovene komme frem til Revision, komme ind paa at forøge Udlaansrenten for Statens Laan noget. Det maa dog siges, at allerede dette, at Staten giver anden Prioritetslaan til en Rente af 4 pCt. efter almindelige Kreditforenings- og Kreditkasselaan, er en overordentlig stor Favør. Det er meget billigere, end vedkommende kan opnaa Laan andetsteds, og det sker paa i alle Henseender overordentlig lempelige Vilkaar, særlig med Hensyn til Amortisation. Der ligger

altsaa deri en stor Begunstigelse overfor Laantagerne, men samtidig intet Tab for Statskassen, det mener jeg ogsaa er det rette Princip. Især i denne Lov tror jeg, det ikke kan volde nogen Betænkelighed, idet der ikke i Loven paa noget Punkt findes Bestemmelser, der sikre, at det udelukkende er ubemidlede, der faa Gavn af denne Lov. Der er i og for sig intet i Vejen for, at de, der erhverve disse Parceller, og de, der ere Medlemmer af Udstykningsforeningerne, ere Folk, man ikke kan regne for egentlig ubemidlede. Finansministeriet gør ved sin Administration af Loven saa meget som muligt for, at Lovens Virkninger kunne blive holdte indenfor de Samfundsklasser, for hvilke den nærmest er bestemt, men nogen Garanti derfor er der ikke. Der er ikke nogen Bestemmelse i Loven, som sætter nogen Art af Ubemidlethedsbetingelse for at kunne nyde godt af dens Fordele. Saa meget mindre forsvarligt er det under de nuværende Renteforhold, at Staten har et stadig genkommende Rentetab ved Udlaanene.

En anden Forandring fra den tidligere Lov er den, at Embedsjorder udtrykkelig ere nævnte ved Siden af større Landejendomme. Der bør ikke være Tvivl om, at til Eksempel Præstegaardsjorder, Skovridergaardsjorder o. l. skulle kunne indkøbes af Udstykningsforeningerne og udstykkes. Ligeledes er der sat en Maksimalgrænse for de Laan, der kunne ydes en enkelt Udstykningsforening, nemlig 50,000 Kr. Naar det samlede aarlige Udlaansbeløb er 200,000 Kr., vil det være rigtigt at fastsætte en saadan Grænse, for ellers vilde det kunne hænde, at en enkelt Forening kunde lægge Beslag paa omtrent hele Udlaanssummen for et Aar.

Der har været Tvivl om, hvorvidt Parcellaan kunde ydes i Ejendomme, som vare indkøbte af Udstykningsforeninger, der ikke havde søgt Laan i selve den udstykkede Ejendom. Det er et Tilfælde, som har foreligget ikke saa sjældent. Finansministeriet har fulgt den Praksis at yde Laan i disse Tilfælde. Jeg har ønsket at fæstne denne Praksis ved en udtrykkelig Bestemmelse i det ny Lovforslag. Ligeledes har der været Tvivl om, hvilke Fordringer man burde stille til Besiddelsformen med Hensyn til den kontante Kapital, om denne skulde være i allerstrengeste Forstand kontant til Stede, eller om det var tilstrækkeligt, at et solidt Pengeinstitut erklærede sig rede til paa Anfordring eller med kort Varsel at udbetale et Beløb op til den